

Tapolca: harmadikból lesznek az elsők

A múlt vasárnapi, tapolcai időközi országgyűlési választás nem jogerős eredménye azt mutatja, hogy a Jobbik sikeresen mozgósította stabil szavazóit, a Fidesz-KDNP mozgósítása azonban sikertelen volt, a baloldali közös jelölt pedig egyáltalán nem tudott profitálni a kormánypártok helyi népszerűségvesztéséből. A 2014-es adatokkal összevetve látható, hogy a Jobbik úgy lehet a szavazás győztese, hogy jelöltje jóformán ugyanannyi szavazatot kapott, mint tavaly – 20 százalékkal alacsonyabb részvétel mellett. Bár a Fenyvesi Zoltánra (Fidesz-KDNP) leadott szavazatok messze elmaradnak a Lasztovicza Jenőre 2014-ben leadottaktól, de a jobbikos és fideszes jelölt közötti különbség így is minimális, 261 – míg a baloldali összefogás jelöltje a szavazatok alig egynegyedét tudta megszerezni. Előbbiek közötti szoros verseny azért is lehet fontos, mert egy, 472 szavazatot tartalmazó szavazókör adatait a külképviseletekről érkező voksok miatt csak csütörtökön-pénteken fogják feldolgozni. Figyelembe véve, hogy itt a Fidesz-KDNP jelöltje 2014-ben több mint 300 szavazattal győzött, „matematikai esélye” még mindig van a kormánypártoknak a győzelemre, valóban szoros végeredmény esetén pedig a szavazatok újraszámolása sem zárható ki. A kétségek és kérdőjelek mellett az azonban bizonyossá vált, hogy a korábbi kritikák dacára az új választási rendszer működőképes, az nem a „Fideszre lett írva”, hanem valamennyi jelölt számára garantálja a demokratikus verseny feltételeit és a győzelem esélyét.

A 2015. április 12-én Veszprém megye 3-as számú országgyűlési egyéni választókerületében tartott időközi választáson a Jobbik jelöltje – közel ugyanannyi szavazattal, mint egy évvel korábban – győzött a nem végleges adatok alapján. 2014-ben ugyanez a szavazatszám mindössze a harmadik helyhez volt elegendő a radikális pártnak. Az eredményekből az is jól látszik, hogy – ugyan sokkal alacsonyabb választói részvétel mellett – a kormánypártok, illetve a baloldali ellenzék mozgósítása sikertelen volt, hiszen mind a Fidesz-KDNP, mind az MSZP-DK közös jelöltje lényegesen kevesebb szavazatot kapott, mint 2014 áprilisában. A baloldali jelölt messze lemaradt a nagyságrendileg hasonló szavazatszámú jelölttel szemben, hiszen míg az előbbiek között alig pár száz szavazatot tartalmazó különbség, addig a baloldali jelöltje több ezer szavazattal szerzett kevesebbet, mint vetélytársai. Fontos megjegyezni, hogy még közel sem jogerős a választás végeredménye, hiszen a törvény szerint a külképviseleteken leadott szavazatoknak legkésőbb péntekig kell beérkezniük a Nemzeti Választási Irodához, azonban az NVI elnökének nyilatkozata szerint már csütörtökön átadják az urnát a 6-os számú tapolcai szavazókör szavazatszámoló bizottságának.¹ A külképviseleteken leadott szavazatok számával együtt a még feldolgozásra váró szavazatok száma közel 500, a jelenlegi első és második helyezett közötti szavazatkülönbség pedig alig több mint 250. Tehát matematikai esélye még mindig van a fideszes jelöltnek a mandátum megszerzésére, illetve ilyen szoros eredmény esetén lehetőség van arra is, hogy a jelölőszervezetek a szavazatok újraszámolását kérjék.

Megállapítható az is, hogy – a korábbi hazai és nemzetközi kritikákkal ellentétben – az új választási rendszer nem kizárólag a kormánypártoknak kedvez, hiszen ez alkalommal is ellenzéki jelölt nyert meg egy egyéni körzetet. A választási rendszer kiegyensúlyozottságát már az egy hónappal ezelőtti Veszprém megye 2-es számú egyéni választókerületében tartott szavazás eredménye is bizonyította, hiszen abban a körzetben is ellenzéki jelölt győzedelmeskedett. Az új választási rendszer „egyéni ága” egyszerűen a legnépszerűbb jelöltnek kedvez és bár a rendszer egyfordulós volta miatt ez a népszerűség lehet egészen halvány is, így is eredményezhet mandátumot.

Veszprém megye 03. számú OEVK-jának 2014. április 6-ai és a 2015. április 12-ei (nem jogerős) választási eredményeinek összevetése²

Jelölőszervezet	Év	Részvétel	Eredmény	Év	Részvétel	Eredmény
Fidesz-KDNP	2014	59,35%	18.570 (43,14 %)	2015	41,4%	10.093 (34,48%)
MSZP-EGYÜTT-DK-PM-MLP/ MSZP-DK	2014	59,35%	11.769 (27,34 %)	2015	41,4%	7.712 (26,27%)
Jobbik	2014	59,35%	10.110 (23,49 %)	2015	41,4%	10.354 (35,27%)

Mindemellett tény, hogy a részvételi hajlandóság 20 százalékos visszaesése nagyban befolyásolta a választási eredményeket, ráadásul 2014-hez viszonyítva a Fidesz-KDNP jelöltje a tegnapi voksolás során közel 8500 szavazattal kapott kevesebb, ami nagyjából 45%-os visszaesést jelent. A baloldali jelöltre is lényegesen – mintegy 4000-el – kevesebben szavaztak, így a baloldal is szignifikáns, közel 35 százalékos visszaesést „tudhat magáénak”. A Jobbik viszont majdnem ugyanynyi választót tudott mozgósítani, mint egy évvel ezelőtt: összesen 244 fővel tudta növelni a szavazótáborát, ugyanakkor a jelentősen alacsonyabb részvételi hajlandóság és a többiek mozgósítási sikertelensége miatt ennyi is elég lehet a győzelemhez.

A választási eredményekből többek között azt lehet kiolvasni, hogy a kormánypártok szavazóinak mozgósítása a tegnapi választáson viszonylag sikertelen volt, hiszen a 2014-es adatokhoz képest jelentős visszaesés mutatkozik a szavazatszámokban. A baloldali pártok, a Fidesz-KDNP-hez hasonlóan kudarcot vallottak a mozgósítást illetően, és ezzel a múlt vasárnapi választáson a harmadik helyre szorultak. A Jobbik az előzetes választási eredmények alapján – úgy tűnik – sikeresen mozgósította szavazóbázisát, hiszen jelöltjük mandátumot szerezhethet.

¹ Tapolca 006-os szavazóköre, kijelölt szavazókör, amely a külföldön leadott szavazatokat dolgozza fel. A szavazókörben összesen 980 választópolgár neve szerepel, a választás napján 472 választópolgár jelent meg, ezért 508 szavazat még nem került feldolgozásra, erre a Ve. 285. §-a értelmében 2015. április 16-ig van idő.

² Az adatok forrása a Nemzeti Választási Iroda hivatalos honlapja, www.valasztas.hu